

Reactie gemeente Almere op consultatie op Besluit tot wijziging van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en het Besluit financiële verhouding 2001 in verband met het tijdelijk verlagen van het grensbedrag voor de verzameluitkering

1. Onduidelijke invoeringsdatum

In Artikel IV van de voorgestelde wijziging wordt vermeld dat artikel I en II in werking treden met ingang van 1 januari 2024. Dit veronderstelt dat alle voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de aanpassing van de materialiteitsgrens, de verplichte toelichting in de paragraaf openbaarheid en de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording ingaan vanaf verslagjaar 2024 en daarmee voor het eerst toegepast worden vanaf de jaarrekening 2024. Dit is geen wenselijke situatie. Duidelijker moet worden toegelicht dat de rechtmatigheidsverantwoording en de toepassing van de paragraaf openbaarheid ingaan per verslagjaar 2023 en dat de materialiteitswijziging ingaat per verslagjaar 2024.

2. Effect materialiteitswijziging is tegenstrijdig met invoering rechtmatigheidsverantwoording

Eén van de doelstelling van de wetwijziging ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording was een verbetering van de bedrijfsvoering binnen decentrale overheden. Hierbij is het de intentie dat de kwaliteit van processen en interne beheersing verbeteren. Door de invoering van een hogere materialiteitsgrens lijkt het dat de accountant de jaarrekening van een gemeente en daarmee de onderliggende processen met minder diepgang gaat controleren. De invoering van een hogere materialiteit leidt daardoor (mogelijk) tot een minder kwaliteit van processen en interne beheersing. Deze ontwikkelingen zijn tegenstrijdig met elkaar.

3. Materialiteit en verantwoordingsgrens

- In artikel I, onderdeel D wordt inzicht gegeven in de voorgestelde wijziging van de goedkeuringstoleranties. Hierbij wordt voor het verstrekken van een verklaring van oordeelonthouding/afkeurende verklaring een percentage van 4% weergegeven. Voor deze type accountantsverklaringen is 4% een zeer afwijkend percentage van de huidige 10% die wordt gehanteerd voor onzekerheden. Dit kan betekenen dat meer gemeenten een niet-goedkeurende accountantsverklaring gaan ontvangen, te meer omdat de goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de som van de fouten en onzekerheden (artikel I onderdeel A artikel 1a lid 1) en deze wordt bepaald op basis van de totale lasten exclusief reserves (artikel I onderdeel A artikel 1a lid 2). Wij geven u in overweging dit percentage te verhogen.
- College van burgemeesters en wethouders of gedeputeerde staten dienen voor de rechtmatigheidsverantwoording een verantwoordingsgrens te hanteren tussen 0% en 3%. Daarbij worden fouten en onzekerheden apart van elkaar gewogen ten behoeve van de afweging of bevindingen in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen. De verantwoordingsgrens wijkt hiermee af van de goedkeuringstolerantie van de accountant. Ook de methodiek van wegen van fouten en onduidelijkheden wijkt af van de methodiek die de accountant hanteert bij de toepassing van de goedkeuringstoleranties. De accountant dient volgens artikel I onderdeel A artikel 1a lid 1 de afweging te maken op basis van de som van fouten en onzekerheden. De gemeente weegt fouten en onduidelijkheden los van

elkaar. Deze afwijkingen zijn verwarrend en moeilijk uitlegbaar aan raad en andere gebruikers van de jaarrekening. Wij vragen u hier (in de toekomst) één uitgangspunt voor te hanteren.

4. Specifieke uitkeringen

In artikel 1a lid 4 wordt aangegeven dat de accountant onderzoekt of de baten, lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële verhoudingswet rechtmatig tot stand zijn gekomen en neemt de uitkomst hiervan op in een aparte sectie in de controleverklaring. Dit houdt in de controle op de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen valt onder de accountantscontrole. In nieuwbrief IBI 116 (juli 2023) wordt aangegeven dat de specifieke uitkeringen ook een onderdeel zijn van de rechtmatigheidsverantwoording. Hierdoor ontstaat een dubbele verantwoordingssystematiek. Enerzijds door de accountant en anderzijds door de gemeente. Daarbij komt dat beide partijen afwijkende normen heeft voor de rapportage en verantwoording. Overigens is voor alle andere aspecten bepaald dat hetgeen onder de accountantscontrole valt, geen onderdeel zal zijn van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit pleit er voor om de specifieke uitkeringen geen onderdeel te laten zijn van de rechtmatigheidsverantwoording. Immers de accountant doet hier ook een uitspraak over.

5. Openbaarheid

In artikel II onderdeel C en E wordt ingegaan op de invoering van de paragraaf "Openbaarheid". Dat deze paragraaf in het jaarverslag opgenomen dient te worden is, op basis van de Wet open overheid (Woo), logisch. Ten aanzien van artikel 16a hebben wij de volgende vragen en opmerkingen:

- Artikel 16a lid 1 sub a: de gevraagde informatie in dit artikel wordt al openbaar gemaakt in de Woo-index. Het kan dan toch niet de bedoeling zijn dat dit soort informatie nogmaals apart opgenomen wordt in het jaarverslag. Overigens gaat dit om zeer omvangrijke informatie hetgeen tot een te gedetailleerde toelichting in het jaarverslag zal leiden. Daarbij komt ook een onevenredige administratieve last.
- Artikel 16a lid 1 sub b: zonder een nadere aanduiding is het begrip overheidshuishouding veel te ruim geformuleerd. De informatiehuishouding omvat veel meer dan de Wet open overheid.
- Artikel 16 lid 1 sub c: het aanwijzen van een contactpersoon is een eenmalige actie en leent zich niet voor herhaling in de begroting en jaarrekening.
- Artikel 16 lid 1 sub d: de gemeente ontvangt de bijdrage voor de uitvoering van de Woo via een algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het is daarom voor ons onduidelijk wat hier toegelicht moet worden over een subsidie. Daarnaast bevat dit financiële informatie die niet thuis hoort in het jaarverslag. Dit soort informatie wordt normaal gesproken verantwoord in de jaarrekening. Indien het een specifieke uitkering zou betreffen vindt verantwoording via de Sisa-systematiek plaats.
- Artikel 16 lid sub e: Dit artikel lijkt een dubbeling met artikel 16a lid 1 sub a. In dat artikel worden immers al naar de activiteiten gevraagd. Daarnaast wordt hier gesproken over "eventuele andere activiteiten". Het is onduidelijk wat daarmee wordt bedoeld, als alle activiteiten al onder sub a toegelicht dienen te worden.

- Artikel 16a lid 2 sub b: Het jaar waarin de openbaarmaking van de informatie naar verwachting verplicht is wordt door het Rijk bepaald. Wij hebben daar als gemeente geen invloed op. Wij zijn hiervoor afhankelijk van de planning van het Rijk. Om deze reden is dit artikel overbodig.
- Artikel 16a lid sub c: De omschrijving van de verstrekte informatie is niet anders dan de in de Woo genoemde informatie-categorieën. Als er met dit artikel beoogd wordt dat er meer gedetailleerde informatie gegeven moet worden, dan vergt dit een onevenredige administratieve last van de gemeente. Daarnaast wordt deze informatie verstrekt via de Woo-index. Daarmee lijkt dit artikel overbodig.
- Artikel 16a lid sub d: Het verstrekken van het exacte openbaar gemaakte documenten is administratief ondoenlijk. Het gaat hierbij om een enorme documentenstroom. Daarnaast verschilt deze informatie dagelijks en brengt dit een enorme administratieve last met zich mee. Tevens vragen wij ons af wat de meerwaarde is van deze gevraagde toelichting in het jaarverslag.
- Artikel 16a lid 2 sub e: Aangezien er nog geen platform is, is er vooralsnog alleen sprake van een verwijsindex (Woo-index). Dit artikel geeft daarom geen toegevoegde waarde voor een toelichting in het jaarverslag.
- Artikel 16a lid 3: Dit lijkt dezelfde toelichting als in artikel 16a lid 1 sub d.